

Vasile Drăguț, Joli - cum îi spuneau alintându-l prietenii și unii dintre cunoscuții mai apropiați - era o fire optimistă, dar ponderată și un pasionat al artei medievale.

Era politicos și scurt la vorbă, dar devenea un conviv entuziast când discuția avea drept obiect vestigiile trecutului românesc.

Constatai că este un cercetător avizat în domeniu, prezentându-și clar și metodic, pe un ton pledant părerile, opiniile și îndoielele, pentru a fi mai convingător. L-am cunoscut mai îndeaproape din 1958 când, proaspăt absolvent al secției de Istoria și teoria artei a Institutului de Arte Plastice „N. Grigorescu” a fost repartizat pe funcția de inspector la Direcția Generală a Artelor din Ministerul Culturii, unde deveneam colegi, eu având vechime de un an.

În cadrul Direcției Artelor Plastice a fost un inspector activ, ducându-și însărcinările de serviciu la parametri optimi, drept care a fost propus să însoțească o expoziție de artă în Occident. Cadrele au scormonit adânc în biografia lui și drept urmare a fost scos din minister și după puțin timp, fiind un cadru capabil, a fost angajat ca simplu salariat la Fondul plastic. Năpăstuit de soartă, ne-am întâlnit mai des, discutând asupra artei feudale românești. Dintotdeauna îmi solicita informații asupra unor monumente religioase pe care eu le studiasem în deplasările colectivului de Artă feudală a Institutului de Istoria Artei, unde lucram ca cercetător cu jumătate de normă.

Jinduia și dorea să lucreze în această instituție spre a se specializa în arta feudală.

Cât am lucrat împreună în minister cocheta mai mult cu arta contemporană, fiind prieten cu numeroși colegi de la secția de pictură a Institutului, în special Mărginean, Blendea, Vasile Celmare. Duminicile făcea pe ghidul la ONT ca să aibă posibilitatea să studieze monumente istorice.

Când, în urma trecerii examenului pentru ocuparea unui post de cercetător la

secția de Artă feudală a Institutului de Istoria Artei, ministerul a refuzat să-mi aprobe transferul, l-am îndemnat să încerce să obțină postul, eu dându-i o recomandare.

A reușit să se încadreze, până la urmă, pe post și, din acel moment, Vasile Drăguț și-a concentrat toată pasiunea spre cercetarea artei feudale, dar preocupându-se, totodată, și de arta contemporană, ajungând un condei prob și în acest domeniu.

Dacă am pomenit despre începuturile neprielnice în biografia profesională a lui Vasile Drăguț am făcut-o spre a arăta că s-a zbatut din greu pentru a se împlini ca cercetător de elită și a căpăta prestigiul unei personalități apreciate și ascultate în domeniul artei feudale.

Perseverent și tenace, și-a fixat obiective de cercetare viabile, atât pe termen scurt, cât și de perspectivă. Pentru îndeplinirea acestora, trebuie să subliniez că avea o putere de muncă neobișnuită. Patriot lucid, a început să trateze teme care să dezvăluie trecutul patrimoniului național. Articolele sale bine documentate au întâmpinat deseori rețineri, amânări, la diverse nivele, dar până la urmă, prezentarea cu obiectivitate a dus la publicarea lor. Dorința lui era ca în viitor, asamblate, să prezinte coerent istoria artei feudale românești de-a lungul secolelor XV-XIX, ceea ce a reușit.

În 1958, a inițiat realizarea unui dicționar de termeni folosiți în arta religioasă, ceea ce câțiva ani mai târziu a și concretizat. În timpul elaborării, mi-a sugerat, de mai multe ori să lucrăm împreună dar eu, de fiecare dată, tot evaziv i-am dat să înțeleagă că nu mă interesează o atare muncă de anonimat. Lucra scrupulos, conform unui plan desfășurat pe etape de la care nu se abătea. Conștiincios, metodic realiza fișe, fotografia el însuși și nu ezita să se deplaseze la monumente pe orice vreme, cât de neprielnică sau să meargă noaptea cu trenul fără a dormi, pentru a verifica un

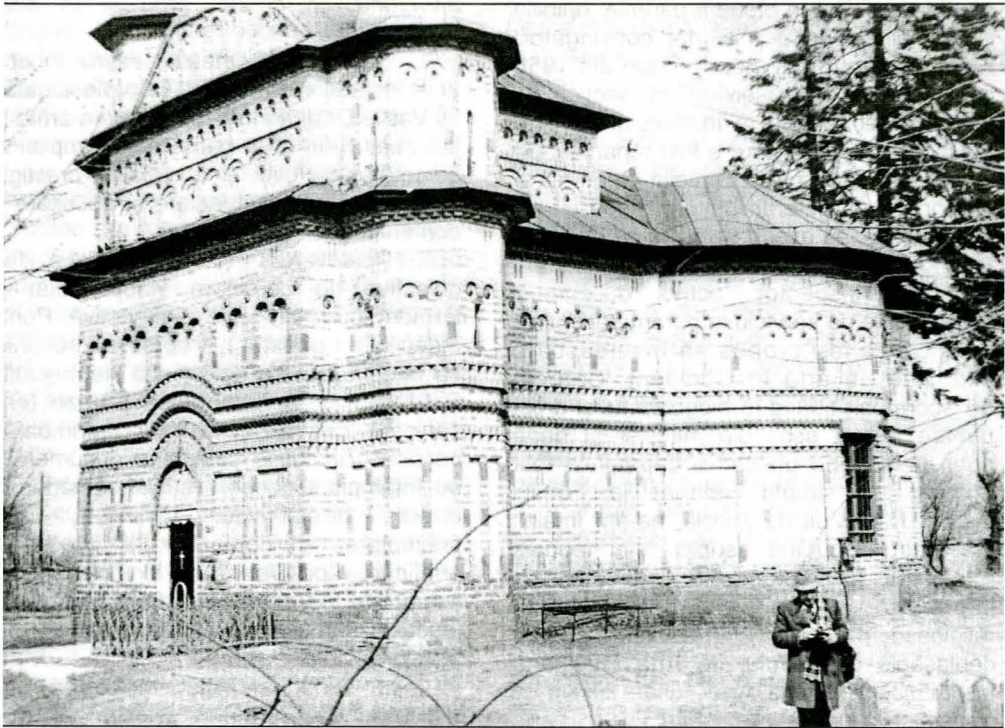
amănunt la o biserică la care mai fusese de nenumărate ori înainte.

Rezultatul? O vastă bibliografie de specialitate de referință, într-o vreme când alți cercetători s-au mulțumit să se realizeze mai puțin sau deloc, invocând că nu se pot exprima liber din cauza opresiunilor ideologice.

Retipărirea cărților lui Joli stă mărturie că atunci când ai competență în specialitate, opreliștile sunt zadarnice, pot doar amâna rezultatele strădaniei.

În concluzie, țin să subliniez că lucrările lui Vasile Drăguț contribuie încă foarte mult la cunoașterea patrimoniului artistic din România și rămân un îndreptar pentru cercetătorii tineri din domeniul artei feudale dar și a artei moderne și contemporane, fiind un exemplu de muncă și dăruire.

Idealul lui de a prezenta cum se cuvine arta feudală în contextul european a fost atins în cea mai mare parte și rămâne cercetătorilor tineri să ducă mai departe strădania lui.

La biserica "Adormirea Maicii Domnului" din Călinești, jud. Prahova. Foto arhiva personală Vasile Drăguț, 1982